

Tekst: Bram Souffreau
Foto's: Marc Soubbron

‘Wooncomfort, privacy en autonomie staan centraal’

Het woonzorgcentrum Ter Meeren belooft de bewoners hartelijke zorg en een huiselijke woonomgeving. Die huiselijkheid en gezelligheid hebben in de vervangingsnieuwbouw vorm gekregen met zes groepswoonings. “Een groot appartement met veel kamers,” zo omschrijft architect Frederik Jacobs van het architectenbureau RDBM Architecten & Adviseurs het kleinschalig wonen waarvoor Ter Meeren in Neerijse heeft gekozen.

“Wooncomfort, privacy en autonomie staan in onze visie centraal,” zegt Griet Robberechts, directeur van Ter Meeren. “Met verschillende ingrepen geven we de bewoners een thuis-gevoel. Zo hebben de bewoners elk hun eigen ruime kamer met sanitaire cel en douche, wat in het oude naastgelegen gebouw niet altijd het geval was. Met de persoonlijke inrichting van hun kamer leggen de bewoners ook hun eigen accenten.”

Maar de creatie van een zo gewoon mogelijke en herkenbare leefomgeving, die aansluit op de belevingswereld van de bewoner, gaat verder. De groepswoonings zijn immers opgebouwd als een doorsnee woning. “Elke woning heeft een eigenheid, een eigen inkom, een voordeur en een balkon. Zoals je dat thuis hebt,” legt Robberechts uit. Iedere woning is tevens uitgerust met een gezamenlijke woonruimte met een open, geïntegreerde keuken en een terras. De grote raampartijen laten het licht binnen en bieden een prachtig zicht op het natuureservaat De Doodse Bemde. Her en der

verspreid op de gang werden ook zithoeken met uitzicht op de omgeving ingepast. “De bewoners kunnen de dag op hun eigen kamer doorbrengen, maar we merken dat de ‘huiselijke living’ in de smaak valt. Ze eten er samen en nemen er deel aan activiteiten,” aldus Robberechts.

Ontmoetingen

Naast het huiselijk comfort zijn betrokkenheid en ontmoetingen andere belangrijke pijlers in het woonzorgbeleid van Ter Meeren. De woningen zijn kleinschalig en werken autonoom. Die aanpak versterkt niet enkel de kwaliteit van het wonen en de zorg, maar ze stimuleren ook de betrokkenheid tussen medewerker en bewoner. De strikte tweedeling tussen de cure- en care-medewerkers is overigens niet meer. De zorg voor bewoners wordt samen gedragen.

Een ruime, moderne ontmoetingsgang, volledig opgetrokken uit glas, biedt een prachtig uitzicht op de omgeving en nodigt bewoners en bezoek-

kers uit tot ontmoeting. Via deze ontmoetingsruimte bereiken de bewoners het bestaande gebouw waar zich nog steeds de belangrijkste zorgfuncties bevinden. “Het kapsalon, de kinéruimte en de andere sociale functies krijgen momenteel een opknappbeurt en bevinden zich in de toekomst rond een soort ‘plaza’. Dat pleingevoel schept eveneens kansen tot ontmoeting en sociale contacten,” zegt architect Jacobs.

Vervangingsnieuwbouw

De nieuwbouw ligt ingegraven in een helling en kijkt uit op het natuureservaat De Doodse Bemde en de bossen van Heverlee. De terrassen en de in glas opgetrokken verbindingsgang zorgen dat de groene omgeving deel uitmaakt van de woon- en leef sfeer binnen. Het sober gebouw met donkere tinten telt drie verdiepingen. Op de bovenste twee verdiepingen wonen vijftien zorgbehoevenden in telkens twee woningen. De onderste verdieping herbergt twee woningen van elf bewoners met dementie.

De nieuwbouw vormt overigens geen uitbreiding, maar vervangt de bewoning in het nabijgelegen woonzorgcentrum. “Het oude gebouw uit 1975 deed tot eind jaren tachtig dienst als ziekenhuis en heeft dan ook een typische ziekenhuisarchitectuur,” legt Robberechts uit. “Nadien werd het gebouw tot een rust- en verzorgingstehuis omgevormd en investeerden we in huiselijkheid en gezelligheid. Maar het ziekenhuisverleden volledig van zich afschudden was moeilijk. Vooral de lange ziekenhuisgangen en de kleine kamers wogen op de inspanningen. Daarom werd in 2004 besloten om een vervangingsnieuwbouw te plaatsen.”

Het uiteindelijke concept voor de nieuwbouw zag in 2006 het levenslicht. Het architectenbu-

reau RDBM kreeg het dossier na de overname van ARCH-I. “Ter Meeren had nog geen ervaring met kleinschalig begeleid wonen. Daarom hebben we vooral naar de wensen van het personeel en de directie geluisterd,” zegt Jacobs. “Met het personeel en het bestuur zijn we ook op studiereis naar Oostenrijk en Zwitserland gegaan. Daar pikten we enkele ideeën op, zoals de herwaardering van de bestaande vijver. Rond het water hebben we een wandelpad aangelegd dat zeer populair is. Ook de verwerking van grote ramen uitkijkend op het natuurgebied De Doodse Bemde komt uit Oostenrijk, net als het speelse niveaueverschil in de terrassen.”

Geluid dempen

RDBM heeft ook met een twintigtal referenties in Nederland heel wat ervaring opgedaan. Het architectenteam suggereerde aan Ter Meeren de aanleg van Flotex in de gangen. “Flotex is een kunststof tapijt,” legt Jacobs uit. “Het straalt huiselijkheid uit en werkt geluiddempend. In de leefruimtes ligt dan weer PVC-parket. We letten graag op de akoestiek,” geeft de architect nog mee.

Het Antwerps architectenbureau was verantwoordelijk voor het ontwerp van het gebouw zelf, de binneninrichting en de tuinaanleg. “In het sober, massief gebouw zit het repetitief karakter van de ziekenhuisramen uit het oude gebouw verwerkt. De gevel is grotendeels gemetst, maar bestaat ook uit gevelbepleistering, blauwe hardsteen en enkele houten accenten. De glazen verbindingsgang is een kwaliteit van het gebouw. Het zorgt voor een doorkijkmogelijkheid naar het achterliggend natuureservaat.”

In het gebouw zitten geen ‘state of the art’ technieken. Koeling kan voorzien worden, de leidingen zitten klaar. Luchtbevochtiging is geplaatst

waar nodig. De ventilatie is type-D met lage luchtsnelheden, zodat de senioren geen gevoel van tocht ondervinden. Qua isolatie en energieprestatie scoort het gebouw goed. “Door de compactheid,” geeft Jacobs daarover mee. “Het was geen prioritaair aandachtspunt.” ➤

Grotere projecten

Bijna een halve eeuw geleden stichtte Pierre Vliegen een eenmansbedrijfje, gespecialiseerd in lood en zinkwerk. Later kwam daar de plaatsing van sanitaire installaties bij. Sinds 20 jaar is sanitair dé kernactiviteit van de Breese onderneming, die zich tegenwoordig over steeds grotere projecten ontfermt en wel van ontwerp tot uitvoering.

De doordachte keuze van Vliegen om te focussen op grotere projecten werpt zijn vruchten af. Sinds 1993 is de omzet van de onderneming bijna verviervoudigd. Openbare besturen, projectontwikkelaars en aannemers behoren tot het uitgebreide klantenbestand; RVT Betlehem te Herent, RVT Eyckendael te Riemst, RVT Grauwzusters te Hasselt, RVT Salvator te Hasselt en RVT Rustenberg te Wijnegem.

Het werkterrein bevindt zich al jaren tussen Antwerpen, Mechelen, Brussel en Luik. Maar momenteel loopt er ook een aantal projecten dicht bij huis, waaronder recentelijk het afgewerkte Rust- en Verzorgingscomplex 'Ter Meeren in Neerijse'.

De succesformule van Vliegen bestaat uit een combinatie van degelijkheid, flexibiliteit en klantgerichtheid. Het personeelsbestand bestaat uit een mix van anciens met meer dan dertig jaren ervaring en jonge snaken die nog elke dag bijleren. "Door het uitwerken van tekeningen op AUTOCAD met behulp van STABICAD-toepassingen kunnen wij de ontwerpen van Vliegen op een verzorgde en duidelijke wijze aan de bouwheer voorgelegd worden. Coördinatieproblemen met andere technieken kunnen door deze toepassingen zeer snel en accuraat opgelost worden."

Om het vertrouwen van de klanten te behouden draagt Vliegen één motto in het vaandel: "Als kwaliteit en service een noodzaak zijn, als vertrouwen voor U op de eerste plaats komt en als U wilt werken met ervaren mensen, dan is VLIEGEN NV voor U de enige oplossing."

Vlotte bouw

De bouw zelf liep vier maanden vertraging op door het slechte weer. "Het enige probleem waarop we tijdens de bouw gebotst zijn, was de fundering," legt projectleider Nicolas Decat van Vanderstraeten uit. "We wilden werken met aparte sleuven, maar de natte leemgrond werkte tegen, waarna we een volledige funderingsplaat hebben gelegd. De rest liep zeer vlot, met uitzondering van de sneeuw en het regenweer net tijdens de dakdichtingswerken." Ondanks de uitgebreidere fundering bleef het budget onder de begroting. "We maken er een punt van om binnen de termijn en binnen het budget kwaliteit te leveren," zegt Decat. "De kwaliteit bevindt zich vooral in de afwerking en de plaatsing. Die details bepalen alles."

Intussen ondergaat ook het oude gebouw veranderingen. De inkom wordt opnieuw naar de straatkant gebracht, terwijl een deel van de vrijgekomen ruimtes met kantoren wordt ingevuld. Aan de achterkant – waar tot voor kort de inkom was – wordt een dagcentrum ingericht. Dat opent in januari 2013 de deuren. ■

FEITEN EN CIJFERS

PROJECT: Ter Meeren, Neerijse
 Ter Meeren maakt deel uit van Woonzorgnet Dijleland.
Opdrachtgever: Vzw Ter Meeren
Zorgverlener: Woon- en Zorgcentrum Ter Meeren
Architect: RDBM Architecten & Adviseurs, Antwerpen
Aannemer: N.V. Vanderstraeten, Lummen
Bouwmanagement: RDBM Architecten & Adviseurs, Antwerpen
Sanitair: Vliegen NV, Bree
Kunstwerk: Beeldhouwer Peter Van De Vijver
Bouwtijd: oktober 2010 - juni 2012 (zonder aanpassingen oud gebouw)
Start sloop: oktober 2010
Start nieuwbouw: oktober 2010
Oplevering: juni 2012
Totale oppervlakte terrein: 4.500m²
Capaciteit: 79
Totale investering: € 8,6 mln incl. BTW
Aantal bedden: 79

RDBM.eu

ARCHITECTEN & ADVISEURS